

ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
Кафедра відкритих освітніх систем
та інформаційно-комунікаційних технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДЗВО «УМО»

Протокол № 9 від 21.09.2023 р.

Голова вченої ради ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

Кириченко М.О.

**НАУКОВІ ЕЛЕКТРОННІ КОМУНІКАЦІЇ
ТА ВІДКРИТІ ЖУРНАЛЬНІ СИСТЕМИ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

(шифр за ОПІ – ЗП5)

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки

Спеціалізація / Освітньо-наукова програма:

Освітні, педагогічні науки

Київ - 2023

УДК 378:001.89+004.78
ББК 74[^]6с51я81+73.6+76.17.5
С 72

Робоча програма навчальної дисципліни «Наукові електронні комунікації та відкриті журнальні системи» для здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки», освітньо-наукової програми «Освітні, педагогічні науки» / Укладач О. М. Спирін : 3-тє вид., допов. та перероб. Київ : ДЗВО «УМО», 2023. 15 с.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Спирін О. М. , доктор педагогічних наук, професор

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
протокол № № 9 від 21.09.2023 р.

Програму скориговано, затверджено та пролонговано рішенням Вченої ради ДЗВО «Університет менеджменту освіти»: на 2023 р. (протокол № № 9 від 21.09.2022 р.)

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>	<i>Галузь знань, напрями підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3	Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки Спеціалізація: Освітні, педагогічні науки	Рік підготовки
		I
		Семестр
		I, II
		Лекції
		10
Загальна кількість годин – 90	Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)	Практичні заняття
		20
		Самостійна робота
		60
		Вид контролю – залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Наукові електронні комунікації та відкриті журнальні системи» є розвиток загально-професійної цифрової компетентності аспірантів з використання систем наукової електронної комунікації, призначених для пошуку, збереження, створення, аналізу, представлення даних різної форми та розв'язання задач, що виникають на різних етапах провадження наукової діяльності.

Системи наукової електронної комунікації відіграють важливу роль у науково-педагогічних дослідженнях, а саме: надають оперативне інформування наукового співтовариства про результати досліджень; включення публікацій у загальну систему обміну науковою інформацією; презентують автора наукових досліджень у наукових комунікаціях; визначають рейтинг наукових публікацій та їх авторів у загальній системі наукового знання (індекси цитування) та ін.

Завдання навчальної дисципліни:

- формування теоретичних знань та навичок, необхідних для практичної організації робіт із використання наукових електронних бібліотек та журналів;
- надання уявлення про методологію наукометрії, вебометрії як галузі наукознавства і практичних навичок роботи з бібліометричними, реферативними, аналітичними базами даних;
- засвоєння технологій і методик роботи із міжнародними та вітчизняними наукометричними системами;
- формування вмінь і навичок використовувати цифрові технології й системи наукової електронної комунікації для проведення сучасних наукових досліджень та застосувати їх в науковій і професійній діяльності;
- формування практичних вмінь щодо використання електронної відкритої журнальної системи Open Journal Systems для представлення наукових статей, а також використання спеціалізованого програмного інструментарію для підготовки наукового контенту до публікації;
- набуття слухачами навичок виваженого добору оптимальних електронних засобів поширення результатів власних наукових пошуків.

У результаті опанування навчальної дисципліни аспірант буде

знати:

- термінологічний апарат наукометрії, електронних бібліотек, наукометричних систем і показників, баз даних;
- основні теоретичні відомості щодо сервісів наукової електронної бібліотеки з питань пошуку, оприлюднення та розповсюдження результатів наукових досліджень;
- основні сервіси міжнародних та вітчизняних наукометричних систем і баз даних: Scopus, Web of Science, Google Scholar та ін.
- наукометричні показники, зокрема індекс Хірша, або h-індекс, індекс, поняття цитування, імпаکت-фактор (ІФ або IF), український індекс наукового цитування (УІНЦ);
- вітчизняні системи «Бібліометрика української науки», «Український індекс наукового цитування», «Наукова періодика України», ;
- зміст понять «електронний журнал», «електронне наукове фахове видання», «електронні відкриті журнальні системи», «метадані», «плагіат», «самоплагіат»;
- міжнародні ініціативи, пов'язані з доступом до результатів наукових досліджень, використання систем відкритого доступу.
- основні функції, переваги і недоліки використання електронних наукових фахових видань;
- види електронних журнальних систем, інтерфейс та функціональні можливості програмної платформи Open Journal Systems, досвід її використання;
- види плагіату в науці та методи автоматизації його відстеження;
- оформлення бібліографічних посилань для списку використаних джерел різними стилями.

уміти:

- використовувати реєстраційні, навігаційні, пошукові сервіси наукових електронних бібліотек;
- використовувати концептуальні знання, набуті у процесі навчання на рівні новітніх досягнень, для розв'язання складних проблем та вирішення практичних завдань із наукових електронних комунікацій у науково-педагогічній діяльності;
- створювати власний профіль в науково-освітній бібліотеці, вносити власні ресурси до сховища, користуватися статистичними сервісами електронної бібліотеки;
- створювати та підтримувати авторські профілі в ORCID та/або Publons у науково-педагогічній діяльності;
- здійснювати пошук публікацій у професійних наукових мережах за темою власних досліджень;
- представляти власні наукові результати у світовій системі наукометричних баз даних;
- здійснювати пошук актуальних наукових публікацій, авторів та результатів їх наукових досліджень;
- оцінювати продуктивність та впливовість конкретного науковця на основі аналізу авторських профілів у спеціалізованих професійних мережах вчених;
- здійснювати реєстрацію у цифрових ідентифікаторах і створювати профілі вчених;
- визначати рейтинг наукових публікацій та їх авторів;
- створювати персональні авторські профілі на платформі Web of Science, Google Scholar, міжнародному реєстрі учених ORCID;
- використовувати інструментарій для відстеження цитованості статей, опублікованих у наукових виданнях;
- працювати із ресурсами міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science з метою пошуку наукових джерел та вибору видання для публікування результатів власних наукових розвідок;
- здійснювати пошук та оприлюднювати результати власних наукових досліджень у періодичних виданнях, індексованих наукометричними базами даних;
- працювати з програмною платформою Open Journal Systems;

- подавати рукописи в редакцію та взаємодіяти з редакційною групою за допомогою OJS;
- виконувати перевірку наукових робіт на наявність плагіату;
- здійснювати пошук та аналіз якісного наукового контенту;
- здійснювати добір наукових фахових видань для публікації результатів власних наукових пошуків;
- оформлювати бібліографічні посилання різних стандартів: стандартом ДСТУ 8302:2015, APA; IEEE.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Системи наукометрії та наукової комунікації

Тема 1. Наукометрія.

Наукометрія та її завдання. Лейденський маніфест наукометрії (2014). Бібліографічна та реферативна база даних з інструментами для відстеження цитованості статей. Альтернативні метрики та методологія оцінювання ефективності дослідницької діяльності.

Тема 2. Бази даних у науковій комунікації

Пошук наукової інформації в мережі Інтернет. Пошукові системи. Основні завдання й функції пошукової системи та бібліометричної бази даних Google Scholar. Робота з профілем у Google Scholar: реєстрація, створення аканту, пошук, додавання і видалення статей. Інформаційно-аналітична система «Бібліометрика української науки». База даних повнотекстових періодичних видань компанії EBSCO Publishing. Українська загальнодержавна реферативна база даних «Україніка наукова» Національної бібліотеки України імені Вернадського. Національна електронна науково-інформаційна система «URIS» (Ukrainian Research Information System). Платформа Research4Life для вітчизняних науковців.

Тема 3. Наукометричні показники і міжнародні платформи

Індекс Хірша, або h-індекс, Індекс цитування, Імпакт-фактор (ІФ або IF), Квартиль. Український індекс наукового цитування (УІНЦ) як система наукометричного моніторингу суб'єктів наукової діяльності України.

Основні завдання й функції наукометричної платформи Web of Science. Пошук інформації у наукометричній платформі Web of Science. Українські журнали у наукометричній платформі Web of Science.

Характеристика, можливості і завдання наукометричної платформи Scopus. Основні функції наукометричної платформи Scopus. Представлення українських видань у Scopus.

Тема 4. Відкриті системи ідентифікації та підтримки наукової діяльності

Міжнародні стандартні ідентифікатори. Цифрові ідентифікатори об'єктів DOI (Digital Object Identifier). Сучасні проблеми ідентифікації авторів та наукових публікацій в мережі Інтернет. Підходи до унікальної ідентифікації авторів. ORCID (Open Researcher and Contributor ID) як складова рейтингу вченого. Імпорт ресурсів в ORCID з Google Scholar.

Платформа Publons як засіб підтримки наукової діяльності. Особливості використання профілю Publons. Publons для вченого, створення профілю, коригування та налаштування профілю Publons.

Платформа ResearchGate як науковий портал та соціальна мережа дослідників. Основні сервіси. ResearchGate для вченого, створення профілю, коригування та налаштування профілю. Особливості використання профілю ResearchGate для підтримки наукової діяльності та наукової комунікації.

Програма VOSviewer як інструмент для побудови і візуалізації бібліометричних мереж.

Змістовий модуль 2.

Наукові електронні бібліотечні системи

Тема 5. Мета, завдання та функціональні можливості сучасних електронних бібліотек.

Бібліотеки в системі наукової електронної комунікації. Типологічні особливості електронних бібліотек світу. Українські електронні бібліотеки. Організація і технологія роботи електронних бібліотек. Інституційні репозитарії. Електронні ресурси: визначення, типологія і характеристики. Аналіз програмних платформ для створення наукових електронних бібліотек. Електронна бібліотека НАПН України як засіб впровадження результатів науково-педагогічних досліджень.

Тема 6. Сервіси наукових електронних бібліотек. Опис депозиту та внесення ресурсу до сховища.

Сервіси: основні навігаційні, пошукові, реєстрації та підтримки користувача. Імпорт та експорт ресурсів між електронними бібліотеками. Навігація по сайту, за ресурсами, сервіси перегляду. Реєстрація: аутентифікація, ідентифікація та авторизація користувача.

Функції, вимоги, фактори бібліографічного опису. Формати файлів завантаження до електронної бібліотеки. Етапи опису депозиту і алгоритм внесення ресурсу. Основні завдання бібліотечної статистики для моніторингу впровадження результатів досліджень. Особливості використання статистичного модуля IRStats2.

Змістовий модуль 3.

Електронні журнальні системи

та технології підготовки і подання наукових статей до друку

Тема 7. Стандарти оформлення пристатейних списків наукових джерел.

Бібліографічний опис. ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Зарубіжні стандарти оформлення бібліографічних описів: APA, IEEE та ін. Програмний інструментарій для генерування пристатейних списків наукових джерел: VAK.in.ua, Bibtex, EndNote, RefMan, RefWorks, Mendeley, Papers, модуль бібліографії ICI Publisher Panel, BibMe (<http://www.bibme.org>), «Cite this for me» (<http://www.citethisforme.com>), Citefast (<http://www.citefast.com>), Citation Machine (<http://www.citationmachine.net>), EasyBib (<http://www.easybib.com>), Zotero (<http://www.zotero.org>) та ін. Автоматизоване генерування слухачами бібліографічних описів різних стандартів за допомогою онлайн ресурсів.

Тема 8. Транслітерація. Онлайн ресурси транслітерації

Транслітерація. Стандарти україномовної транслітерації (Паспортний (КМУ 2010). Онлайн ресурси транслітерації української мови: СЛОВНИК.ua (<http://www.slovyk.ua/services/translit.php>), УКРЛІТ.ORG (<http://ukrlit.org/transliteratsiia>), «Стандартна українська транслітерація» (<http://translit.kh.ua>). Транслітерування текстів з української мови у різних форматах за допомогою онлайн ресурсів транслітерації.

Тема 9. Плагіат у науці. Програмні засоби перевірки текстів на збіг.

Поняття плагіату, самоплагіату та їх основні види. Плагіат у науці: текстовий, програмних кодів, у нетекстових джерелах. Популярні програмні засоби та онлайн ресурси автоматичного відстеження плагіату у текстових документах. Рекомендований інструментарій: UNICHECK, eTXT Антиплагіат, Viper. Перевірка слухачами наукових текстів на плагіат за допомогою вказаних засобів.

Тема 10. Етапи редакційно-видавничого процесу. Відкрита журнальна система Open Journal Systems

Огляд етапів редакційно-видавничого процесу. Завантаження рукопису в електронній відкритій журнальній системі OJS; дії автора на етапі рецензування та редагування. Відхилення рукопису: можливі причини; процедура апеляції. Схвалення до друку: взаємодія автора з редакційною групою (редактором розділу, коректором, літ. редактором) на різних етапах. Поширення та популяризація статті в мережі засобами ІКТ (архівування, індексування, поширення в соціальних мережах).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	У тому числі		
		л	пр	срс
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Змістовий модуль 1. Системи наукометрії та наукової комунікації				
Тема 1. Наукометрія	10	1	4	5
Тема 2. Бази даних у науковій комунікації	10	1	2	7
Тема 3. Наукометричні показники і міжнародні платформи	10	1		9
Тема 4. Відкриті системи ідентифікації та підтримки наукової діяльності	10	1	2	7
Усього годин за змістовим модулем 1	40	4	8	28
Змістовий модуль 2. Наукові електронні бібліотечні системи				
Тема 5. Мета, завдання та функціональні можливості сучасних електронних бібліотек.	6	1		6
Тема 6. Сервіси наукових електронних бібліотек. Опис депозиту та внесення ресурсу до сховища.	10	1	4	8
Усього годин за змістовим модулем 2	16	2	4	10
Змістовий модуль 3. Електронні журнальні системи та технології підготовки і подання наукових статей до друку				
Тема 7. Стандарти оформлення пристатейних списків наукових джерел	8	1	3	4
Тема 8. Транслітерація. Онлайн ресурси транслітерації	8	1	3	4
Тема 9. Плагіат у науці. Програмні засоби перевірки текстів на збіг.	10	1	2	7
Тема 10. Етапи редакційно-видавничого процесу. Відкрита журнальна система Open Journal Systems	8	1		7
Усього годин за змістовим модулем 3	34	4	8	22
РАЗОМ:	90	10	20	60

5. Теми та зміст практичних занять

№ з/п	Теми практичних занять	Зміст практичних занять	Години
	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
Змістовий модуль 1. Системи наукометрії та наукової комунікації			

	Тема 1. Власний профіль в Google Академія. ПрЗ № 4.	Створити або надати відомості про раніше створений власний профіль в Google Академія. Має бути вказана приналежність особи до певного закладу вищої освіти або наукової установи, наприклад, Університет менеджменту освіти (University of Educational Management). За результатами виконання надіслати посилання на створений наукометричний профіль.	4
	Тема 2. Власний профіль на платформі "Бібліометрика української науки" ПрЗ № 5.	Створити або надати відомості про раніше створений власний профіль на платформі "Бібліометрика української науки". Має бути вказана приналежність особи до певного закладу вищої освіти або наукової установи, наприклад, Університет менеджменту освіти. За результатами виконання надіслати посилання - копію пошукового запиту на платформі за прізвищем та іменем особи	2
	Тема 3. Власний ORCID-профіль ПрЗ № 1.	Створити або надати відомості про раніше створений власний ORCID-профіль. Має бути вказана приналежність особи до певного закладу вищої освіти або наукової установи, наприклад, University of Educational Management. При створенні профілю в налаштуваннях конфіденційності вказати максимально можливий рівень публічного перегляду власних відомостей. За результатами виконання надіслати посилання на створений ідентифікаційний профіль дослідника.	2
<i>Усього годин за змістовим модулем 1</i>			4
Змістовий модуль 2. Наукові електронні бібліотечні системи			
	Тема 4. Електронний інституційний репозитарій ПрЗ № 3.	1) Створити профіль користувача електронної бібліотеки власного вищого закладу освіти або наукової установи, наприклад, Електронної бібліотеки НАПН України. 2) Внести на депозит до цієї бібліотеки наявну в слухача наукову (навчально-методичну) публікацію (статтю, тези, кваліфікаційну роботу, методичні рекомендації, навчальний матеріал тощо). У разі внесення до Електронної бібліотеки НАПН України зазначати кафедру Університету менеджменту освіти, до якої прикріплений здобувач. 3) Надіслати посилання на автора для перегляду внесених ресурсів. Посилання має бути скопійовано з сервісу перегляду за автором, наприклад, для ЕБ НАПН України має вигляд як у доданому зразку посилання. Якщо депозит перебуває на розгляді адміністратора бібліотеки, то можна надіслати копію екрану сервісу "Управління депозитами" з інформацією про те,	6

		що ресурс переданий на такий розгляд. 4) Скориставшись статистичними сервісами електронної бібліотеки визначити, яку кількість матеріалів було внесено до неї та скільки було завантажено користувачами її електронних ресурсів протягом року, надіславши копію екрану з такими даними.	
<i>Усього годин за змістовим модулем 2</i>			<i>6</i>
Змістовий модуль 3. Електронні журнальні системи та технології підготовки і подання наукових статей до друку			
	Тема 5. Списки наукових публікацій ПрЗ № 2.	Списки з п'яти публікацій мають включати посилання щонайменше на одну монографію, одну статтю в періодичному паперовому виданні одного автора, одну статтю кількох авторів, статтю в електронному періодичному виданні: 1- й список за стандартом ДСТУ 8302:2015; 2-й список за стилем АРА; 3-й список за стилем IEEE; 4-й список для посилань у рукописах дисертацій за вимогами спеціалізованої вченої ради, де планується захист. У наведених прикладах щонайменше одним із авторів кожної публікації має бути виконавець.	<i>6</i>
<i>Усього годин за змістовим модулем 3</i>			<i>6</i>
Разом:			20

6. Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для здобувачів PhD:

1. Підготовка до аудиторних занять – 10 год.
2. Підготовка до контрольних заходів – 10 год.
3. Опрацювання питань, які не розглядаються на аудиторних заняттях – 40 год., з них на підготовку відповідей на питання самостійної роботи – 20 год.

Усього 60 год.

Результати опрацювання питань, які не розглядаються на аудиторних заняттях, використовуються під час виконання практичних завдань і окремо не оцінюються.

Надаються окремі *звіти про самостійну роботу*, що стосуються підготовки відповідей на питання самостійної роботи. Самостійна робота складається з двох частин. Перша частина оцінюється у 10 балів, друга - 30 балів.

За результатами її виконання до системи має бути внесено два файли.

Перша частина. Надіслати посилання (або файл) на власні наукові публікації (статті, тези, магістерську роботу тощо). У разі відсутності таких публікацій оформити обґрунтування (план-проспект) власного дослідження на здобуття ступеня PhD у вигляді текстового файлу в форматі Word (перший файл).

Друга частина. Дати відповіді на питання самостійної роботи та записати їх у файл формату Word (другий файл). Для фрагментів тексту, скопійованих з Інтернет та з праць інших авторів обов'язково зазначити посилання на джерело (за наявності - гіперпосилання).

Відповіді на питання самостійної роботи мають бути:

- достатньо обґрунтованими з посиланнями на використані джерела;
- список джерел розмістити наприкінці тексту (стиль ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання...).

**6.1. Завдання для самостійної роботи здобувачів PhD
з опрацювання питань, які не розглядаються на аудиторних заняттях**

Теми для самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Год.
Змістовий модуль 1. Системи наукометрії та наукової комунікації		
Тема 1. Наукометрія	<i>Опрацювання питань:</i> Лейденський маніфест наукометрії (2014).	1
Тема 2. Бази даних у науковій комунікації.	<i>Опрацювання питань:</i> База даних повнотекстових періодичних видань компанії EBSCO Publishing. Українська загальнодержавна реферативна база даних «Україніка наукова» Національної бібліотеки України імені Вернадського. Національна електронна науково-інформаційна система «URIS» (Ukrainian Research Information System). Платформа Research4Life для вітчизняних науковців	1
Тема 3. Наукометричні показники і міжнародні платформи	<i>Опрацювання питань:</i> Український індекс наукового цитування (УІНЦ) як система науко метричного моніторингу суб'єктів наукової діяльності України. Українські журнали у наукометричній платформі Web of Science. Представлення українських видань у Scopus.	1
Тема 4. Відкриті системи ідентифікації та підтримки наукової діяльності	<i>Опрацювання питань:</i> Імпорт ресурсів в ORCID з Google Scholar. Платформа Publons як засіб підтримки наукової діяльності. Особливості використання профілю Publons. Publons для вченого, створення профілю, коригування та налаштування профілю Publons. Платформа ResearchGate як науковий портал та соціальна мережа дослідників. Основні сервіси. ResearchGate для вченого, створення профілю, коригування та налаштування профілю. Особливості використання профілю ResearchGate для підтримки наукової діяльності та наукової комунікації. Побудова та візуалізації бібліометричних мереж на основі VOSviewer	2
Усього годин за змістовим модулем 1		5
Змістовий модуль 2. Наукові електронні бібліотечні системи		
Тема 5. Мета, завдання та функціональні можливості сучасних електронних бібліотек.	<i>Опрацювання питань:</i> Організація і технологія роботи електронних бібліотек. Інституційні репозитарії. Електронні ресурси: визначення, типологія і характеристики.	2
Тема 6. Сервіси наукових електронних бібліотек. Опис депозиту та внесення ресурсу до сховища.	<i>Опрацювання питань:</i> Реєстрація: аутентифікація, ідентифікація та авторизація користувача. Функції, вимоги, фактори бібліографічного опису.	2
Усього годин за змістовим модулем 2		4

Змістовий модуль 3. Електронні журнальні системи та технології підготовки і подання наукових статей до друку		
Тема 7. Стандарти оформлення пристатейних списків наукових джерел	<i>Опрацювання питань:</i> Програмний інструментарій для генерування пристатейних списків наукових джерел. Автоматизоване генерування слухачами бібліографічних описів різних стандартів за допомогою онлайн ресурсів.	2
Тема 8. Транслітерація. Онлайн ресурси транслітерації	<i>Опрацювання питань:</i> Стандарти україномовної транслітерації	2
Тема 9. Плагіат у науці. Програмні засоби перевірки текстів на збіг.	<i>Опрацювання питань:</i> Популярні програмні засоби та онлайн ресурси автоматичного відстеження плагіату у текстових документах. Рекомендований інструментарій: UNICHECK, eTXT Антиплагіат, Viper. Перевірка слухачами наукових текстів на плагіат за допомогою вказаних засобів	5
Тема 10. Етапи редакційно-видавничого процесу. Відкрита журнальна система Open Journal Systems	<i>Опрацювання питань:</i> Відхилення рукопису: можливі причини; процедура апеляції. Схвалення до друку: взаємодія автора з редакційною групою (редактором розділу, коректором, літ. редактором) на різних етапах. Поширення та популяризація статті в мережі засобами ІКТ (архівування, індексування, поширення в соціальних мережах).	2
Усього годин за змістовим модулем 3		11
Разом:		20

6.2. Питання для самостійної роботи здобувачів PhD

1. У чому суть ініціативи відкритого доступу до результатів наукових досліджень?
2. Які основні інструменти/системи мають бути використані в університеті для забезпечення ініціативи відкритого доступу?
3. Назвіть найбільш затребувані в міжнародному науково-освітньому просторі вільно поширювані платформи для розгортання електронних бібліотечних систем?
4. Опишіть процедуру внесення електронного ресурсу до електронної бібліотеки на платформі EPrint.
5. Як можна інтерпретувати дані статистичного модуля електронної бібліотеки на платформі EPrint щодо впровадження результатів освітніх досліджень.
6. Назвіть найбільш затребувані в міжнародному науково-освітньому просторі вільно поширювані платформи для розгортання електронних журнальних систем?
7. Яка процедура впровадження електронного наукового журналу з використанням програмної платформи Open Journal Systems.
8. Які стилі оформлення наукових джерел найчастіше використовуються для публікацій у галузі знань «Освіта/Педагогіка». Наведіть приклади оформлення наукових джерел (статті, монографії, електронного мережного ресурсу) двома різними стилями.
9. Опишіть процедуру створення індивідуального бібліометричного профілю на платформі Google Scholar.
10. Як створити профіль колективу авторів на платформі Google Scholar.
11. З якою метою і як використовуються програмні засоби перевірки текстів на збіг?
12. Що таке самоплагіат?

7. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Наукові електронні комунікації та відкриті журнальні системи» використовуються:

методи організації навчально-пізнавальної діяльності: розповідь, бесіда, пояснювально-ілюстративний, проблемний, «кейс-метод», самостійна робота, демонстрування, обговорення, виконання індивідуальних завдань.

методи стимулювання та мотивації: формування пізнавального інтересу, дискусія, створення ситуації успіху в навчанні, аналіз конкретних ситуацій.

8. Контрольні заходи та засоби діагностики

Поточний контроль знань здобувачів PhD з навчальної дисципліни проводиться у формі усного опитування присутніх на лекції, оцінювання виконання практичних завдань, загального тестування з курсу. Тест складається з 6 блоків питань закритої форми множинного вибору з 1-2 правильними відповідями з чотирьох-п'яти можливих..

Підсумковий контроль знань – залік.

9. Критерії та шкала оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача PhD при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів з навчальної дисципліни «Наукові електронні комунікації та відкриті журнальні системи», є:

- повнота і вчасність виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;

- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах;

- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;

- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);

- вміння застосовувати теоретичні положення щодо експериментального методу в психології під час розв'язання індивідуально-дослідницьких завдань;

- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів застосування експериментального методу в дисертаційній роботі.

Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних, результати самостійної роботи здобувачів освіти) проводиться у % від кількості балів, виділених на завдання, із заокругленням до цілого числа за критеріями:

0% – завдання не виконано;

40% – завдання виконано частково та містить суттєві помилки методичного або розрахункового характеру;

60% – завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;

80% – завдання виконано повністю і вчасно, проте містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);

100% – завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Сумарне оцінювання результатів усіх форм контролю передбачено у 100-бальній шкалі (табл. 10.1). Із загальної кількості у 100 балів: відвідування лекцій - 4, практичні завдання - 50 (5+15+15+10+5), самостійна робота – 40, тест - 6. Обов'язковими для повного виконання є практичні завдання 1, 4 та тест.

Позитивні оцінки виставляються лише тим здобувачам освіти, які виконали всі види навчальної роботи, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни і набрали за результатами поточного та підсумкового контролів не менше 60 балів.

Шкали оцінювання (100-бальна та національна)

90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
74-81	C	
64-73	D	Задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

10. Методичне забезпечення

- посібники, методичні рекомендації;
- робоча навчальна програма;
- електронні інформаційно-дидактичні та методичні матеріали на платформі Google Classroom: <https://classroom.google.com/c/NjMxMjk5MzU0OTg4?cjc=kd3f4db> матеріали до лекції (презентація, список використаних джерел, питання для самоперевірки тощо), завдання з методичними вказівками до виконання практичних занять, тестові завдання Google Forms
- засоби підсумкового контролю (тест на Google Classroom з використанням Google Forms).

11. Засоби навчання

- персональні комп'ютери, програмне забезпечення, підключення до мережі Інтернет, інтерактивна дошка, проектор;
- сайти електронних бібліотек (<https://lib.iitta.gov.ua/>; <http://www.nbuviap.gov.ua/bpnu/>; <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>; <https://library.ukma.edu.ua/>; <http://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/resursi-ifondi/elektronni-resursy/>; eprints.zu.edu.ua), наукометричних баз даних (Web of Science, Google Scholar <https://scholar.google.com.ua/>);
- сайти цифрових ідентифікаторів вчених (ORCID <https://orcid.org/>, Publons <https://publons.com/about/home/>);
- програмний інструмент для побудови та візуалізації бібліометричних мереж VOSviewer (<https://www.vosviewer.com>);
- інструментарій конвертування форматів текстових файлів (PDFCreator, PDFArchitect, ABBYY PDF Transformer 3.0);
- сайти наукометричних баз даних . [http:// www.scopus.com/](http://www.scopus.com/);
- ЕВЖС Open Journal Systems;
- інструментарій оформлення бібліографічних описів VAK.in.ua, Cite this for me;
- інструментарій трансітерації: УКРЛІТ.ORG, TRANSLIT.CC;
- програми-антиплагиатори: eTXT Антиплагиат, UNICHECK та ін.
- платформа Google Classroom

12. Рекомендована література**12.1. Базова****Монографії**

1. Електронні бібліотечні інформаційні системи наукових і навчальних закладів: монографія / [Спірін О. М., Іванова С. М., Яцишин А. В. та ін.]; за наук. ред. проф. В. Ю. Бикова, О. М. Спіріна. К.: Педагогічна думка, 2012. 176 с.
2. Інформаційно-аналітична підтримка педагогічних досліджень на основі електронних систем відкритого доступу: посібник / за наук. ред. О. М. Спіріна. Київ: ФОП Ямчинський О. В. 2019. 157 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/711103>

Посібники, рекомендації

3. Інформаційно-аналітична підтримка педагогічних досліджень на основі електронних систем відкритого доступу: посібник [Електронний ресурс] / [Іванова С. М., Кільченко А. В., Лабжинський Ю. А., Лупаренко Л. А. та ін.] ; за наук. ред. проф. Спіріна О. М. – К.: ФОП Ямчинський О.В., 2019. – 157 с. – Режим доступу : <https://lib.iitta.gov.ua/719178>
4. Краткое пособие по поиску информации в Web of Science. URL: http://library.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/biblio/PDF/wok5_wos_qrc_ru.pdf
5. Новицька Т. Л. Використання статистичного модуля IRStats2: методичні рекомендації / за наук. ред. С. М. Іванової. К.: ІТЗН НАПН України, 2016. 35 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua>

Статті

6. Бібліометрика української науки: інформаційно-аналітична система / Л. І. Костенко, О. І. Жабін, О. Ю. Кузнецов [та ін.] Бібл. вісн. 2014. № 4. С. 8–12.
7. Бушуєв С., Білощицький А., Гогунський В. Наукометричні бази: характеристика, можливості і завдання. Управління розвитком складних систем, № 18, 2014 URL: <http://journals.urau.ua/urss/article/view/38667>.
8. Іванова С. М. Проблема розвитку інформаційно-дослідницької компетентності наукових і науково-педагогічних працівників з використанням відкритих електронних науково-освітніх систем. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2018. № 6 (68). С. 291-305. URL: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/2693>.
9. Лупаренко Л. А., Рекомендації з інсталяції та використання програми для пошуку плагіату Etxt Антиплагиат, Київ, Україна: ІТЗН НАПН України, 2014. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://eprints.zu.edu.ua/16566>
10. Солов'яненко Д. Політика індексації видань у наукометричних базах даних Web of Science та SciVerse Scopus. *Бібліотечний вісник*, №1, с. 6–21, 2012. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2012_1_2.
11. Спірін О. М., Яцишин А. В., Іванова С. М., Кільченко А. В., Лупаренко Л. А. Використання електронних систем відкритого доступу для інформаційно-аналітичної підтримки педагогічних досліджень. *Інформаційні технології і засоби навчання*, т. 55, №5, с. 136–174, 2016. URL: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1501>.
12. Ярошенко Т., Борисова Т. Наукова комунікація в цифрову епоху: з точки зору дослідників, видавців, бібліотекарів. *Вісник Книжкової палати*. 2015. № 4. С. 44 – 49.
13. Hirsch J.E. An index to quantify an individual's scientific research output / J.E. Hirsch // PNAS. – 2005. V. 102, N 46. P. 16569–16572. doi: 0.1073/pnas. 0507655102

Інші матеріали

14. Лейденський маніфест для наукометрії / Diana Hicks, Paul Wouters, Ludo Waltman, Sarah de Rijcke & Ismael Rafols. URL: <http://sociologos.net/node/484>
15. Керівництво для авторів журналу «Інформаційні технології і засоби навчання» <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/submissionguide>
16. Як постійно моніторити наукові статті з конкретної тематики і при цьому не надто перепрацьовувати? Маю 9, 2016 <https://medium.com/@romansabodash>
17. Рекомендований перелік стилів оформлення списку наукових публікацій <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#n99>
18. Он-лайн ресурс автоматичного оформлення наукових джерел стилю IEEE: <http://www.citethisforme.com/ieee>.
19. «Про новий стандарт «Бібліографічне посилання, загальні положення та правила складання» (ДСТУ 8302:2015)» <http://www.nas.gov.ua/publications/news/Documents/Radchenko-DSTU.pdf>
20. ВД "Академперіодика" НАН України: приклади оформлення використаних джерел <http://www.nas.gov.ua/publications/news/Documents/%D0%9E%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%>

[BC%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BB.pdf](#)

12.2. Допоміжна

21. Електронна бібліотека України. Наука і освіта [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uateka.com/uk/article/science>

22. Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника URL: <http://www.lsl.lviv.ua/index.php/uk/resursi-ifondi/elektronni-resursy/>

23. Наукова бібліотека ДВНЗ «Ужгородський національний університет» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>

24. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://library.ukma.edu.ua/>

25. Наукова комунікація в цифрову епоху URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:UKMA+SCDA101+2020_T1/about

26. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

13. Інформаційні ресурси

1. [https://lib.iitta.gov.ua/;](https://lib.iitta.gov.ua/)
2. <http://www.nbuv.gov.ua/bpnu/;>
3. <https://library.ukma.edu.ua/;>
4. <https://scholar.google.com.ua>
5. <https://orcid.org/>
6. <https://publons.com/about/home>
7. [http:// www.scopus.com](http://www.scopus.com)
8. <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/index>
9. <https://unicheck.com/uk-ua>
10. <https://www.etxt.ru/antiplagiat/ t>
11. <http://translit.net>
12. <http://www.slovnyk.ua/services/translit.php>
13. <http://ukrlit.org/transliteratsiia>
14. <https://vak.in.ua/>
15. <https://www.citethisforme.com/>
16. <http://www.bibme.org>
17. <http://www.citethisforme.com>
18. <http://www.citefast.com>
19. <http://www.citationmachine.net>
20. <http://www.easybib.com>
21. <https://www.vosviewer.com/>